

	Центральнoукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Психологія – літературознавство: аспекти кореляції			
		Статус дисципліни – <i>нормативна</i>			
Галузь знань	03 Гуманітарні науки				
Спеціальність	035 Філологія				
Освітня програма	Філологія (Українська мова та література)				
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)				
Форма навчання	денна				
Курс	2				
Семестр	4				
Обсяг дисципліни	Кредити	3,5	Години	105	
	Лекційні			20	
	Практичні/семінарські			16	
	Самостійна робота			69	
Семестровий контроль	залік				
Викладач	Фока Марія Володимирівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання				
Контактна інформація	M.V.Foka@cuspu.edu.ua				
Кафедра	германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання				
Факультет	української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій				
Предмет навчання	Предмет дисципліни становлять: <ul style="list-style-type: none"> • механізми психологічної організації поезики художнього тексту; • психологія творчості письменника; • моделювання психічних процесів у структурі персонажа; • психологічні механізми читацької рецепції; • психоаналітичні, архетипні, травматичні та екзистенційні підходи до інтерпретації літератури як форми репрезентації людського досвіду. 				
Мета	Метою дисципліни є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти системного розуміння методологічних, теоретичних та прикладних аспектів взаємодії психології та літературознавства, а також розвиток здатності застосовувати психологічні концепції для інтерпретації художнього тексту, аналізу персонажа, авторської свідомості та рецепції читача.				

<p>Компетентності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність здійснювати міждисциплінарний аналіз взаємодії психології та літературознавства на методологічному, теоретичному та прикладному рівнях. 2. Здатність застосовувати концепти психології творчості, рецептивної естетики та когнітивної психології для аналізу художнього тексту. 3. Здатність інтерпретувати художній твір крізь призму психоаналітичної, архетипної, травматичної та екзистенційної моделей аналізу. 4. Здатність аналізувати внутрішній світ персонажа з урахуванням типології характерів, технік внутрішнього монологу, потоку свідомості та психологічного наративу. 5. Здатність досліджувати психологічні механізми рецепції тексту (ідентифікація, емпатія, катарсис) та їхню роль у формуванні смислу. 6. Здатність здійснювати наукову інтерпретацію художнього тексту як форми репрезентації психічних процесів, травматичного досвіду та екзистенційних станів. 7. Здатність критично осмислювати та порівнювати різні психологічні підходи до аналізу літератури в контексті сучасних гуманітарних досліджень. 8. Здатність інтегрувати психологічні інтерпретаційні моделі у власне дисертаційне дослідження та продукувати нові наукові результати.
<p>Програмні результати</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демонструвати системне розуміння теоретичних засад взаємодії поезики і психології. 2. Знати та коректно використовувати понятійний апарат психології творчості, рецептивної естетики та когнітивної теорії образу. 3. Пояснювати механізми художнього мислення як форми репрезентації психічних процесів. 4. Аналізувати художній текст із застосуванням психоаналітичної, архетипної, травматичної та екзистенційної інтерпретаційних моделей. 5. Виявляти в тексті архетипні структури, символічні комплекси, наративні стратегії репрезентації травматичного досвіду та екзистенційної тривоги. 6. Здійснювати комплексний психологічний аналіз персонажа з урахуванням авторської інтенції та рецептивної перспективи. 7. Критично оцінювати наукові концепції та інтерпретації в галузі психологічної літературної критики. 8. Аргументовано презентувати результати власного наукового аналізу в усній і письмовій формах із дотриманням академічної доброчесності. 9. Інтегрувати психологічні методології у структуру власного наукового дослідження та формулювати нові дослідницькі завдання.
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПОЕТИКАЛЬНІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ ПСИХОЛОГІЇ І ЛІТЕРАТУРИ</p> <p>Тема 1. Поетика і психологія: внутрішня форма художнього мислення</p>

	<p>Тема 2. Читач – рецепція – інтерпретація: механізм сприймання художнього тексту</p> <p>Тема 3. Психологія творчості письменника: механізми художньої уяви</p> <p>Тема 4. Психологія персонажа: внутрішній світ героя як об’єкт літературного аналізу</p> <p style="text-align: center;">МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЧНІ НАПРЯМИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ</p> <p>Тема 1. Психоаналітична інтерпретація художнього тексту: від З. Фрейда до К. Г. Юнга</p> <p>Тема 2. Архетипна критика в літературознавстві: юнгіанська модель аналізу</p> <p>Тема 3. Травма і наратив: література як спосіб психологічної репрезентації досвіду</p> <p>Тема 4. Екзистенційна психологія в літературі ХХ століття</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Максимальний бал за практичне заняття та завдання з самостійної роботи 5 балів.</p> <p>5 б. – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання та знання художнього тексту при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>4-4,5 б. – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі художнього тексту;</p> <p>3-3,5 б. – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми або дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття та факти з художнього тексту, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища художнього тексту;</p> <p>1-2,5 б. – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі чи в художньому тексті, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Аспіранти мають відвідувати лекційні та практичні заняття, повинні скласти усі необхідні види робіт (відповіді на теоретичні питання, письмові завдання, самостійна робота).</p> <p>Якщо порушено академічну доброчесність (завдання виконано не самостійно, продубльовано відповіді інших аспірантів тощо), виконання завдання не зараховується.</p> <p>У разі невиконання завдань поточного контролю аспірант має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття. На консультаціях студент може відпрацювати</p>

	пропущені практичні заняття, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.
Інформаційне забезпечення	<p>1. Бібліотека світової літератури (оригінали та переклади): https://ae-lib.org.ua/</p> <p>2. UkrLib: українська бібліотека в Інтернеті: http://ukrlib.com.ua</p> <p>3. Національна бібліотека України з віртуальною бібліографічною довідкою: http://chl.kiev.ua</p> <p>4. http://litakcent.com</p> <p>5. https://chytomo.com</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баррі П. Вступ до теорії: Літературознавство і культурологія. К., 2008. 384 с. 2. Білоус П. В. Теорія літератури : навч. посіб. К., 2013. 328 с. 3. Брюховецький В. Специфіка і функції літературно-критичної діяльності. К. : Наук. думка, 171 с. 4. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.) Тернопіль, 1999. 224 с. 5. Державин В. Література і літературознавство. Вибрані теоретичні та літературно-критичні праці. Івано-Франківськ, 2005. 492 с. 6. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англ. Львів, 2004. 384 с. 7. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Вінквіста, В. Тейлора: пер. з англ. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 503 с. 8. Зборовська Н. В. Психоаналіз і літературознавство. К. : Академвидав, 2003. 392 с. 9. Квіт С. Герменевтика: посібник. К. : ВЦ «Києво-Могилянська академія», 2005. 10. Клочек Г. Поетика і психологія. К. : Знання, 1990. 47 с. 11. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / [за ред. М. Зубрицької]. Львів, 2002. 832 с. 12. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства : підручник для студентів. Вид. 2-е. К., 2003. 448 с. 13. Ткачук О. Наратологічний словник. Тернопіль, 2002. 173 с. 14. Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе: пер. з фр. К., 2006. 256 с. 15. Ференц Н.С. Теорія літератури і основи естетики. К. : Знання, 2014. 511 с. 16. Фройд З. Вступ до психоаналізу: Лекції зі вступу до психоаналізу з новими висновками. К., 1998. 709 с. <p>Презентаційні матеріали: РР-презентації лекційного матеріалу Комп'ютер/ ноутбук/ смартфон з підключенням до інтернету</p>